

Oponentský posudek k bakalářské práci Naděje na posmrtný život ETF, obor Pastorační a sociální práce, září 2012

Autorka: Veronika Prachařová

Vedoucí práce: PhDr. Zuzana Svobodová, PhD.

Počet stran: 35 stran textu + 1 příloha

Cílem bakalářské práce je „zjistit, zda studenti VOŠ Jabok věří v posmrtný život a pokud v něj věří, jaký mají vztah k nebi, očistci, peklu a druhému příchodu Krista“ (s. 7). Těžiště práce tedy spočívá v praktické části. Sonda zkoumající vztah dnešních mladých lidí k tradičním náboženským představám je jistě zajímavý námět. Kdyby autorka ještě pečlivěji zpracovala metodiku šetření, interpretaci dat a možnosti zobecnění výsledků, byla by práce přínosnější. Z hlediska teologie přináší šetření autorky na jednu stranu cenný vhled do názorů a očekávání studentů, který si říká o další rozpracování. Na druhou stranu pracuje její pojetí eschatologií dosti zjednodušujícím způsobem, který příliš netěží z toho kvalitnějšího, co je v současné teologii k dispozici (oponent zde může jako učitel teologie pouze zpytovat svědomí).

Oceňuji dobře formulovaný závěr autorky, ve kterém uvádí, že naděje na posmrtný život pojí věřící a nevěřící, a že podobných spirituálních prvků bude pravděpodobně víc (s. 41). Touha po zlepšení vzájemného dialogu je v dnešní době velmi důležitá věc.

Ambivalentní stránkou práce je rozhodnutí zpracovat téma na poli teologie a zároveň (částečně) filosofie a religionistiky. Jakkoliv je mezioborovost vítaná, klade na autorku velké nároky, aby dovedla odlišovat typy argumentů, zdrojů a jazyka. Z hlediska teologie mi tak chybí lepší interpretace tradice víry církve (např. při práci s Písmem ve 2. kap.), práce s jazykem víry v jeho symbolickém významu (autorka bezproblémově používá klasickou terminologii eschatologie) a existenciálně vyznavačský rozměr (zejména u témat naděje a vzkříšení). Z pohledu religionistiky postrádám naopak důslednější přiblížení „eschatologických“ zkušeností a pojmů z různých náboženských směrů v jejich jedinečnosti, která nebude usilovat hned o převedení na společný jazyk (není už řeč o židovské a islámské eschatologii totalizující inkluzivismus?).

Kapitola 8 Praktická část obsahuje výsledky šetření. Vyhodnocení/diskuse je až v závěru. Metodice šetření lze leccos vytknout (chybí datum provedení šetření, otázka 2 je příliš rychle spojená s křesťanským vyznáním, a tím zavírá prostor pro jiné víry). Výsledky jsou ovšem prezentovány poměrně srozumitelně. Shrnutí výsledků (spíše než jejich interpretace) v závěru se pokouší navazovat na teoretické kapitoly.

Jazykově je práce zpracována uspokojivým způsobem (angličtina v *summary* není dobrá, ale lze jí rozumět, občasné chyby v interpunkci, logická nejasnost v posledních větách úvodu). Formální stránka práce je rovněž přijatelná (pár chyb se objevilo: v obsahu se rozhodilo číslování kapitol, řádkování 1 není vhodné pro kvalifikační práce).

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení D – uspokojivě.

K obhajobě mám následující otázky: 1) Hraje v učení o očistci nějakou roli společenství církve? 2) Platí opravdu ve všech částech světa, že lidé umírají většinou přirozenou, a ne předčasnou/traumatickou smrtí? 3) Které výpovědi respondentů o nebi odpovídají metafoře plnosti a spásy?

Petr Jandejsek, 6. září 2012